

UGSEAD
Uluslararası Güzel Sanatlar Eğitimi Araştırmaları Dergisi
International Journal of Research in Fine Arts Education

<http://ugsead.penpupublishing.net>

PENACADEMIC

Sanat Eğitiminde Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi **Lifelong Learning and Adult Education in Fine Arts Education**

Ayşe Dilek KIRATLI¹

¹ *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü.*

Geliş Tarihi: 30.05.2019
Kabul Tarihi: 12.06.2019
Çevrimiçi Yayın Tarihi:

Anahtar kelimeler:

Sanat Eğitimi, Yetişkin Sanat Eğitimi,
Yaşam Boyu Öğrenme, Yetişkin Eğitimi,

ÖZET

Günümüzde sadece yüksek öğretim alanında değil, genel olarak tüm eğitim sisteminde benimsenen yeni paradigmalardan birisi “yaşam boyu öğrenme” dir. Yaşam boyu öğrenme, çocukluktan başlayıp yaşam boyu devam eden sürekli öğrenmeyi ifade eden bir kavramdır. Yaşam boyu öğrenme sürecinde sanat eğitimine baktığımızda ise, sadece örgün eğitimde değil yetişkin eğitiminde de önemli bir yer tuttuğunu söyleyebiliriz. Bu noktadan hareketle, bu araştırmanın amacı, sanat eğitiminde yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi temelinde, yetişkinler için açılan resim kurslarına katılan kursiyerlerin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada farklı yaş ve meslek gruplarından 9 kursiyerin görüşleri alınarak nitel bir çalışma yapılmıştır. Araştırma durum çalışması modeli ile desenlenmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler ile toplanmıştır. Çalışmanın bulgularına dayalı olarak, katılımcıların resim kurslarına çok olumlu baktıkları, resim derslerinin sosyalleşmelerine, nitelikli zaman geçirmelerine, kişisel gelişimlerine, sanatsal farkındalık oluşturmalarına, boş vakitlerini değerlendirmelerine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

© UGSEAD All rights reserved

Received: 30.05.2019
Accepted: 12.06.2019
Online Release:

Keywords:

Arts Education, Lifelong Learning, Adult
Art Education, Adult Education

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

One of the recent paradigms adopted not only in higher education but also in education systems in general is “lifelong learning”, which covers a continuing learning process from childhood to retirement. This concept involves formal education offered in primary and secondary school systems and at higher education institutions as well as informal education given in families and communities. The development and update of skills and knowledge of adults who are not involved in formal education systems are mainly realized through adult education system. This notion refers to all regular education processes that provide opportunities for adults to improve their skills, increase their knowledge, to enhance their technical and vocational abilities and to change their attitudes and behaviors in terms of personal development and contribution to both stable and independent social, economic and cultural developments. The proliferation of “lifelong learning” practices in real sense highly depends on the development of adult education. In other words, the basis of adult education is lifelong learning. Adult education was defined as a lifelong activity in “World Conference on Adult Education” organized by UNESCO. It can be said that lifelong learning has been more prevalent and more functional thanks to the systematic development of adult education. When we examine the role of art education in lifelong learning process, we can state that this educational process should be supported not only through formal education but also through courses in different fields of art, exhibitions, museums, books, magazines, publications and all kinds of audio-visual communication tools.

The Purpose of The Study

Based on above mentioned ideas, the study aims to obtain the opinions of the adults (without any age restrictions) who attend the painting courses offered by local governments in Eskişehir (Eskişehir Greater Municipality), which is a district in Turkey and also my hometown.

Method

The qualitative study was designed as a case study in which the researcher collected data about the opinions of 9 course attendees from different age and occupation groups through semi-structured interviews. The participants of the study are 9 adults from different age groups attending the painting courses offered by Eskişehir Greater Municipality. The participants are from different occupation groups and the age range is between 32 and 70. The names of the participants were coded and consent form was used for interviews. The data was collected through semi-structured interviews and analyzed descriptively. The interviews were audio recorded and conducted by the researcher herself.

Findings

The findings were tabulated and interpreted by including direct quotations from the participants. Within the framework of research questions, the participants were requested to express their opinions regarding the painting courses offered by local administrations. The opinions of participants regarding the painting courses offered by local administrations. The participants reported different opinions about the painting courses offered by local administrations. The main themes of the opinions was constructed as below:

- Socialization
- Spending Quality Time
- Personal Development
- Raising Artistic Awareness
- Spending Leisure Time

Generally, the participants reported that they were positive about not only the painting courses or other art-based courses but also all other educational activities addressing to the interests of adults.

Results

This study aims to obtain the opinions of 9 participants regarding the painting courses offered by local administrations based on lifelong learning and adult education. The data obtained revealed the following:

- The courses provided opportunities for socialization
- The trainees spent effective, productive and quality time in these courses
- These courses provided opportunities for personal development
- They have progressed in painting both theoretically and practically and raised awareness in this issue

In conclusion, it is suggested that such painting courses should be offered by different institutions and organizations so that they will be available for more people.

© UGSEAD All rights reserved

Giriş

Günümüzde sadece yükseköğretim alanında değil, genel olarak tüm eğitim sisteminde benimsenen yeni paradigmalardan birisi “yaşam boyu öğrenme”dir. Yaşam boyu öğrenme, çocukluktan başlayıp yaşam boyu devam eden sürekli öğrenmeyi ifade eden bir kavramdır. Yaşam boyu öğrenme formal öğrenmenin (ilk ve orta öğretim kurumlarında, üniversitelerde verilen eğitim) yanı sıra informal öğrenmeyi (aile içi eğitim, topluluk içinde öğrenme vb.) içerir. Başka bir söylemle yaşam boyu öğrenme; bireyin yaşamı boyunca bilgisini, becerilerini, yeterliklerini bireysel, sosyal ya da mesleki olarak geliştirmeyi amaçlayan tüm etkinlikler olarak ifade edilebilir (Günüç, Odabaşı ve Kuzu, 2012, s. 310). Yaşam boyu öğrenme örgün eğitimin bir alternatifi değil, bireyde örgün eğitim sonrası eksik ve yetersiz kalan verilerin sonradan tamamlanması veya bireyin keşfedilmemiş yeteneklerinin keşfedilmesi olarak görülmektedir. Bilgi çağının öğrenen toplumunda, yaşam boyu öğrenme yaşamın belli bir dönemine sıkıştırılmış eğitim ve öğrenme becerilerinin aksine, sürekli değişen koşullara uyum sağlamak için her yerde ve bütün yaşam boyunca süren bir öğrenme sürecidir (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2013, s. 40).

Yaşam boyu öğrenme kavramı ilk olarak 1929 yılında Basil Yeaxlee tarafından ifade edilmiştir (Smith'ten aktaran Kör, Aksoy ve Erbay, 2001, s. 1549). Daha sonra Faure (1972)'un konuyla ilgili bir raporunu dayanak alan UNESCO yaşam boyu öğrenmeyle ilgilenmeye başlamıştır. Ardından OECD konuyu

---

ele almıştır. Her iki kuruluş da eğitimin okullarda çocuk ve gençlere yönelik olarak düşünülmesinin yaşam boyu öğrenmeyi engellediğini vurgulamış, gelişen ekonomik gerçeklik, mesleki hareketlilik ve kendi kendine öğrenme bağlamında yaşam boyu öğrenmenin gerekliliğini öngörmüştür. Bu öngörü çerçevesinde söz konusu kuruluşlar hem okulda hem de okul dışında yaşam boyu öğrenmeye odaklı eğitim programlarına ihtiyaç olduğunu gündeme getirmişlerdir (Budak, 2009, s. 696). Öz olarak, yaşam boyu öğrenme, bir kişinin yaşamı boyunca bilgi, beceri ve yetkinliklerini sürekli olarak güncellemesi olduğu için, bu öğrenme, ilkokuldan üniversiteye kadar diplomalı öğrenimin yanısıra, başta eğitim kurumları olmak üzere çeşitli devlet kurumlarının ve özel kuruluşların sertifika vererek sundukları eğitimleri de kapsamaktadır.

Gerçek anlamda yaşam boyu öğrenme kavramının yaygınlaşması yetişkin eğitimi alanının gelişmeye başlaması ile bağlantılıdır. Yaşam boyu öğrenmenin temel basamağını oluşturan yetişkin eğitimi örgün eğitim kurumları dışındaki yetişkin bireylerin sahip olduğu bilgi ve becerilerin güncellenmesi ve geliştirilmesi ile sağlanmaktadır.

Yaşam boyu eğitim çerçevesinde yetişkin eğitimi; içeriği, düzeyi ve yöntemi ne olursa olsun, ait oldukları toplumda yetişkin sayılan kimselerin, sahip oldukları yetenekleri geliştirmek, bilgileri genişletmek, mesleki ve teknik niteliklerini ilerletmek ya da bu niteliklere yeni bir yön vermek ve bir yandan kişisel gelişmelerini gerçekleştirmek öte yandan dengeli ve bağımsız biçimde sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmeye katılmak için tutum ve davranışlarında değişiklikler yaratmak üzere yararlandıkları eğitim süreçlerinin tümü anlamına gelmektedir. Ancak, yetişkin eğitimi başlı başına bir eğitim değil, yaşam boyu eğitim ve öğrenme sisteminin bir alt sistemi, onun ayrılmaz parçasıdır (DPT, 2001, s. 21).

UNESCO tarafından düzenlenen “Dünya Yetişkin Eğitimi Konferansı”nda yetişkin eğitimi, yaşam boyunca devam eden bir etkinlik olarak kabul edilmiştir. Yetişkin eğitiminde önemle vurgulanması gereken nokta; bu eğitim etkinliklerinin planlı, programlı ve sürekli olması gerektiğidir. Başka bir ifade ile, hem öğrenme etkinliklerini düzenleyenlerin hem de bu etkinliklere katılanların istekli ve bilinçli olmaları gerekmektedir (Yazar, 2012, s. 24). Yetişkin eğitiminin sistemli olarak gelişmesi sonucunda “yaşam boyu öğrenme” kavramının yaygınlaşarak daha işlevsel bir hale geldiği söylenebilir (Yazar, 2012, s. 24).

Yaşam boyu öğrenme sürecinde sanat eğitimine baktığımızda ise, sadece örgün eğitimle değil yetişkin eğitiminde de farklı kurum ve kuruluşlar tarafından sanatın farklı alanlarında açılan kurslar, sergiler, müzeler, kitap, dergi, yayın ve her türlü görsel-işitsel iletişim araçları ile desteklenmesi gerektiğini söyleyebiliriz.

Araştırmacı yaklaşık on yıldır Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Sanat Meslek Eğitim Kursları (ESMEK) bünyesinde yetişkin eğitimi kapsamında açılan resim kurslarında koordinatör olarak görev yapmaktadır. Bu süreç içerisinde farklı meslek ve yaş gruplarının oluşturduğu katılımcılara ve sanat atölyelerine ilişkin çeşitli gözlemlerde bulunuldu. Bu noktadan hareketle, resim atölye çalışmalarına katılan kursiyerlerin bu derslere ilişkin görüşlerini almanın sonraki dönemlerde açılacak olan sanat atölye dersleri için fayda sağlayacağı düşünülerek bu çalışmanın gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Ayrıca Türkiye’de eğitim araştırmalarına bakıldığında, sanat eğitiminde yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitime ilişkin az sayıda araştırma yapıldığı görülmektedir. Bu açıdan da bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin alan yazın incelendiğinde, yaşam boyu öğrenmenin önemli bileşenlerinden biri olarak sanat eğitiminin öne çıktığı görülmektedir (Laal, Aliramaei ve Laal, 2014 s. 4049; Jones, 1999, s. 138; Lackey, 1994, s. 149). Yaşam boyu öğrenmenin her boyutunda sanat eğitime yönelik etkinlikler, uygulamalar ve çalışmalar hem sanat eğitimi alanı bağlamında hem de disiplinler arası yaklaşım bağlamında dikkati çeker. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, sanat eğitiminde yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi temelinde, yetişkinler için açılan resim kurslarına katılan kursiyerlerin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu genel amaca dayalı olarak:

“Yaşam boyu öğrenme kapsamındaki yetişkin eğitiminin sanat eğitimi boyutuna ilişkin kursiyerlerin görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Yöntem

Yetişkinler için düzenlenen resim kursuna devam eden bireylerin resim dersine ilişkin deneyimlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu araştırma durum çalışması modeli ile desenlenmiştir. Durum çalışması araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem ya da belli bir zaman içerisindeki durumlar hakkında çoklu bilgi kaynakları (görüşme, görsel-ışitsel materyal) aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi toplandığı bir durum betimlenmesi ya da durum temalarını ortaya koyduğu nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2013, s. 97). Durum çalışmasının en belirgin niteliği ise güncel bir olgu, olay, durum, birey ve gruplar üzerine odaklaşıp, derinlemesine incelemeye çalışmasıdır (Ekiz, 2013, s. 45).

Katılımcılar

Bu araştırmanın katılımcılarını 2016 yılında Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Sanat Meslek Eğitim Kursları (ESMEK) bünyesinde farklı yaş gruplarından yetişkinlere yönelik düzenlenen resim kursuna devam eden dokuz kursiyer oluşturmaktadır. Katılımcılar farklı meslek gruplarından 32- 70 yaş aralığındadır. Araştırmada belirtilen isimler harflerle kod verilerek ifade edilmiş ve görüşme kayıtları için yazılı izin formu kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin veriler (cinsiyet, yaş ve meslek) “Katılımcıların Demografik Özellikleri” başlıklı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Katılımcıların demografik özellikleri

Katılımcıların Kod İsimleri	Yaş	Meslek	Cinsiyet
A	32	Ev Hanımı	Kadın
B	44	Öğretmen	Kadın
C	60	Ev Hanımı	Kadın
Ç	64	Emekli memur (sekreter)	Kadın
D	60	Emekli bankacı	Erkek
E	70	Emekli memur	Erkek
F	55	Emekli memur	Kadın
G	62	Subay	Erkek
I	59	Ev Hanımı	Kadın

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak doküman inceleme ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Eğitim ve sosyal bilimler araştırmalarının doğasına uygun olması nedeniyle sıklıkla tercih edilen nitel veri toplama araçlarından biri olan görüşme tekniği, araştırmacının çalışmanın amacına uygun olarak hazırlanmış soruları katılımcıya yöneltmesi ve soruların katılımcı tarafından yanıtlanması sonucunda ortaya çıkan iletişimden doğan bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Salı, 2012, s. 142). Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınarak araştırmacı tarafından yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada; araştırma problemi, araştırma soruları, sorulara verilen yanıtlar ve bu yanıtlardan tümevarımcı yöntem ile elde edilen temaların yorumlanması aşamaları ile çözümleneceğinden betimsel

analiz tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Betimsel analiz tekniğinde verilerin önce açıklanması, sonra değerlendirilmesi, kavramsallaştırılması ve kavramlar arasındaki ilişkinin temalar şeklinde yorumlanması aşamaları yer almaktadır. Bu analiz türünde araştırmacı, görüştüğü ya da gözlemlemiş olduğu bireylerin görüşlerine doğrudan alıntılarla yer verebilmektedir (Özdemir, 2010, s. 336).

Bulgular ve Yorum

Araştırma soruları çerçevesinde, katılımcıların Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Sanat Meslek Eğitim Kursları (ESMEK) bünyesinde düzenlenen resim kurslarına ilişkin görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Belirttikleri görüşler doğrultusunda “Sosyalleşme”, “Nitelikli zaman geçirme”, “Kişisel gelişim”, “Sanatsal farkındalık oluşturma”, “Boş vakit değerlendirme” olmak üzere 5 tema belirlenmiştir. Temaların belirlenmesinde tümevarımcı yaklaşım benimsenmiştir. Bu temalar tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.

Kurslara devam eden kursiyerlerin görüşleri doğrultusunda belirlenen temalar

Sosyalleşme

Nitelikli zaman geçirme

Kişisel gelişim

Sanatsal farkındalık oluşturma

Boş vakit değerlendirme

Tablo 2’de yer alan “Sosyalleşme” temasına ilişkin görüşlerini ifade eden A kodlu kursiyer “Çevre çok güzel, arkadaşlığımız çok güzel 4 senedir buradaki resimdeki arkadaşlarımız ile 15 günde bir dışarıda toplanıyoruz... Bir çevremiz oldu yaşamımız değişti” ifadesiyle farklı sosyalleşme olanağı sağladığını belirtti. Aynı temaya ilişkin D kodlu kursiyer benzer bir ifadeyle “Burada başka bir arkadaş grubu var onlar ile sohbet ediyoruz kurs haricinde buluşup sohbetler ediyoruz konuşuyoruz zaman geçiriyoruz, değişik insanlar tanımış oluyoruz” şeklinde görüş belirtiyor. Eşini 2010 yılında kaybettikten sonra resim kurslarına katıldığını ifade eden G kodlu kursiyer “Uygun ortam oldu arkadaşlarımla diyalogumuz çok iyi zaman daha bir dolu dolu oluyor, yaşama daha bir güzel bağlandım ve hayatım düzenlendi” şeklindeki ifadesiyle sosyalleşme temasına vurgu yaptı.

Katılımcıların görüşleri çerçevesinde, resim atölye derslerinde yaptıkları çalışmaların yanında atölye ortamında farklı yaş ve sosyal çevreden katılımcıların bir arada zaman geçirmekten keyif aldıkları ve sosyalleşmelerine katkı sağladığı anlaşılmaktadır.

Katılımcıların “Nitelikli Zaman Geçirme” temasına ilişkin görüşleri kişisel özelliklerine göre farklılık göstermekle birlikte tümünün olumlu yönde görüş belirttiği saptanmıştır. Resim kursuna gittiği için çocukları tarafından çok takdir edildiğini belirten C kodlu kursiyer “Kaliteli zaman efendim, her yönden her şeyimi etkiledi beslenmemi, giyim kuşamımı, sağlığımı da” diyerek ifade ediyor. Fizik öğretmeni olan ama sağlık sorunları nedeniyle çalışmayan B kodlu kursiyer “Düşünün bir sınıftayız ve hepimiz farklı bir meslek dalına sahibiz harika bir ortam oluyor bazen ressamları konuşuyoruz bazen kendimizi tamamen resme veriyoruz, bazen de resim yapmayı bile unutup sohbetler ediyoruz kendimizi bulduğumuz beyin yorgunluğumuzu atabildiğimiz bir süreç geçiriyoruz” diyerek düşüncelerini ifade ediyor. 31 yıllık çalışma yaşamının ardından emekli olan G kodlu kursiyer “Buraya gelmek için can atıyoruz yani o derece güzel ve iyi bir çalışma içerisindeyiz çok keyifli çalışıyoruz” şeklinde nitelikli zaman geçirme temasına uygun duygularını ifade etmiştir. Katılımcıların görüşleri değerlendirildiğinde, atölyede resim çalışmaları yanında sanatsal sohbetler yaptıkları nitelikli ve kaliteli zaman geçirdikleri anlaşılmaktadır.

“Kişisel Gelişim” temasına ilişkin I kodlu kursiyer “Ben ilkökul mezunuyum, yaşantı anlamında çok güzel şeyler katıyor, resim yapmak insanların gözünde çok büyük bir şey ben kişisel sergi açtım, ben çok mutlu oldum hani egomu tatmin ettim... Üniversite mezunu kardeşlerim var beni çok takdir ediyorlar belki üniversite okudum ama bende bir şey sunabildim insanlara, çocuklarım çok mutlular gurur duyuyorlar” ifadeleriyle düşüncelerini, yaşadıklarını aktardı. A kodlu bir başka kursiyer “Kursa geldikten sonra yaşantım değişti, farkındalığım arttı evde resim yapmaya başladım, çok güzel şeyler öğrendim bana çok değer kattı, sanatın içine girmiş oldum durmadan zaten resim sergilerine gidip geziyorum” şeklinde kişisel gelişim

temasına ilişkin görüşlerini ifade etmiştir. Veriler değerlendirildiğinde katılımcıların tamamının resim kurslarının kendilerine çok şey kattığı yönünde görüş belirttiği saptanmıştır ve kişisel gelişimlerine olumlu katkılar sağladığı anlaşılmıştır.

“Sanatsal Farkındalık Oluşturma” temasına ilişkin görüşlerini ifade eden E kodlu kursiyer “Perspektif, ondan sonra renkler ana renkler, ara renkler yani hocamız bize böyle şeyler çok yol gösteriyor, ışık gölge nasıl kullanılıyor... Doğaya bakmayı öğrendik hani bakıyoruz da görmüyorduk ya şimdi görüyoruz her şeyi renkleri yaprağın ışığını ne bileyim yeşilin tonlarını” şeklinde görüşlerini belirtti. Ç kodlu kursiyer “Resme ilişkin bilgilerimiz arttıkça keyifli hale geliyor, sergilere gidiyoruz, farklı çalışmalar görüyoruz, ressamı tanıyoruz” ifadesiyle görüşlerini belirtmiştir. F kodlu diğer bir kursiyer ise benzer bir biçimde “Kara kalem çizimler yapıyoruz, doğaya bakmayı öğrendik, resme başlamayı nasıl başlayacağımız gibi şeyler” şeklinde sanatsal farkındalık oluşturma temasına ilişkin görüşlerini ifade etmiştir. Katılımcıların görüşleri değerlendirildiğinde katıldıkları resim kurslarıyla ilgili hem teori hem de uygulama boyutunda çok fazla kazanımları olduğu ve bunun sonucu olarak sanatsal farkındalıklarının oluştuğu anlaşılmıştır.

“Boş Vakit Değerlendirme” temasına ilişkin C kodlu kursiyer “kursa gelmekten çok memnunum 60 yaşında insan diyorlar işte onları maalesef biraz kıramıyoruz çok zor ama kırmaya çalışıyorum, önüme gelen herkese söylüyorum gidin kurslara hadi resim yapamıyorsanız başka kurslara gidin yani diyorum, boş zamanlarımızı değerlendirmek için çok iyi bir şey yapıyoruz” şeklinde görüşlerini ifade etmiştir. Aynı temaya yönelik B kodlu kursiyer “Yaklaşık nasıl söyleyeyim ben size 20 yıldır her yerde her sene bir kursa katılmışımdır...resim kursuna da uzun zamandır geliyorum kendimi çok iyi hissediyorum, evde vakit geçireceğime yararlı geçiriyorum vaktimi” diyerek düşüncelerini ifade ediyor. G kodlu bir başka kursiyer ise “...Büyükşehir Belediyesi'nin vermiş olduğu bu kurs ile ki ücretsiz muhteşem güzel bir şey ve birde tabi burada keyif almakta önemli... ben bundan önce 31 yıl görev yaptım bu süreç içinde çok fazla hobiye ağırlık vermem mümkün olmadı, bu bir fırsattı benim için kursa gelmek için can atıyoruz yani o derece güzel, vaktimizi çok güzel değerlendiriyoruz” düşüncelerini şeklinde belirtiyor. “Boş Vakit Değerlendirme” temasına ilişkin katılımcılar, kursları yaşam boyu öğrenme temelli değerlendirdiler. Kursiyerler sadece resim kursları yada sanat temelli kursları değil yetişkinlerin ilgilerine yönelik tüm eğitim öğretim faaliyetlerine çok olumlu baktıklarını ifade ettiler. Farklı yaş, meslek, sosyal çevre ve farklı kültürel alt yapıya sahip kursiyerlerin resim dersleriyle boş vakitlerini olumlu yönde değerlendirdikleri anlaşılmıştır.

Sonuçlar ve Öneriler

Sanat eğitiminde yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi temelinde, yetişkinler için açılan resim kurslarına katılan kursiyerlerin görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada farklı yaş ve meslek gruplarından 9 kursiyerin görüşleri alınarak nitel bir çalışma yapılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşmeler ile toplanmıştır. Çalışmanın bulgularına dayalı olarak;

- Atölye ortamında resim çalışmalarının yanı sıra farklı yaş, meslek, sosyal çevre ve farklı kültürel alt yapıya sahip katılımcıların bir arada zaman geçirmekten keyif aldıkları ve sosyalleşmelerine katkı sağladığı,
- Katılımcılar atölye ortamında gerçekleştirilen çalışma ortamı ile birbirleri ile fikirlerini paylaştıkları, sanat hakkında konuşmaya ve düşünmeye başladıkları, nitelikli ve kaliteli zaman geçirdikleri,
- Katılımcıların atölye ortamında arkadaşlarının ve kendilerinin ortaya çıkardığı eserler üzerinden düşünmeye, tartışmaya resim konusunda zihinlerinde oluşan fikirlerini paylaşarak kişisel gelişimlerine olumlu katkılar sağladığı,
- Resim atölye derslerinde görsel sanatlar ile ilgili hem teori hem de uygulama boyutunda gelişme kaydettikleri ve bu konuda farkındalıklarının arttığı; aynı zamanda resim sergilerine giderek daha önce karşılaşmadıkları sanat çalışmalarını görme, sanatçıları tanıma imkanı buldukları, bu bulgular ışığında kursiyerlerin sanatsal farkındalıklarının oluştuğu,
- Katılımcıların sadece resim kursları ya da sanat temelli kurslara değil yetişkinlerin ilgilerine yönelik tüm eğitim öğretim faaliyetlerine çok olumlu baktıkları,
- Boş vakitlerini nitelikli bir şekilde değerlendirmek için katılımcılar bu tür kursların çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından yaygınlaştırılarak devam ettirilmesi konusunda beklentilerini ortaya koydukları sonucuna ulaşılmıştır.

- “Sosyalleşme”, “nitelikli zaman geçirme”, “kişisel gelişim”, “sanatsal farkındalık oluşturma “, “boş vakit değerlendirme“ olmak üzere 5 temanın belirlendiği araştırmadan elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, Taşçı ve arkadaşları’nın (2015, s. 204) Eskişehir’de Yaşam Boyu Öğrenme Başlığı Altında Yetişkin Eğitiminin Analizi” başlıklı makedelerinde kursiyerlerin yaşam boyu eğitimden beklentileri ve deneyimlerinin sorgulandığı bölümde belirlenen temalardan kendimi geliştirmek, sosyal çevre edinmek, boş vakit değerlendirmek temaları çalışmanın temaları ile örtüştüğü görülmektedir. Benzer bir biçimde, Ulusoy ve Akpınar (2018, s. 226)’ın “Hayat Boyu Öğrenme Programlarına Katılan Yetişkinlerin Kurslara İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmasında kursiyerlerin kurslara katılımlarında motivasyon sağlayan faktörler arasında, kursların kişisel gelişimlerine katkı sağlaması, sosyalleşmelerine katkı sağlayacak olması bulgusu katılımcıların bir arada zaman geçirmekten keyif aldıkları ve sosyalleşmelerine katkı sağladığı sonucu ile benzerlik taşımaktadır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda, sanat eğitiminde yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi temelinde, resim kurslarına katılan kursiyerler olumlu yönde görüş belirtmişlerdir. Yetişkinlerin kişisel gelişimleri, sosyalleşmeleri, nitelikli zaman geçirmeleri, sanatsal farkındalık oluşturmaları, boş vakitlerini değerlendirmeleri açısından kursların önemli bir role sahip olduğu söylenebilir. Sanat eğitiminde yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi temelinde bakıldığında, yetişkinler için farklı kurum ve kuruluşlar tarafından bu tür kursların yaygınlaştırılması ve daha çok kişiye ulaşmasını sağlayacak düzenlemelerin yapılması önerilebilir.

Kaynakça

- Kör, H., Aksoy, H., Erbay, H. (2017). Üniversite akademik personellerinin yaşam boyu öğrenme tutumlarının incelenmesi, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 1547-1558.
- Budak, Y. (2009). Yaşamboyu öğrenme ve ilköğretim programlarının hedeflemesi gereken insan tipi, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 693-708.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*, çev. Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- DPT, (2001). *Hayatboyu Eğitim veya Örgün Olmayan Eğitim Özel İhtisas Komisyonu Raporu*. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ankara.
- Ekiz, D. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (3.Baskı), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Güleç, İ., Çelik, S., Demirhan, B . (2013). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme, *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F., Kuzu, A. (2012). Factors affecting lifelong learning, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 11(2), 309-325.
- Jones, T. (1999). Art and lifelong learning. *Journal of Art & Design Education*, 18 (1), 135-142.
- Lackey, L. M. (1994). Art, education, work, and leisure: Tangles in the lifelong learning network, *The Journal of Social Theory in Art Education (JSTAE)*, 14, s.148-169.
- Laal, M., Aliramaei, A., Laal, A. (2014). Lifelong Learning and Art, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, ss. 4047-4051. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.888>
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma, *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Öztaş, U. Y. ve Akpınar (2018). Hayat boyu öğrenme programlarına katılan yetişkinlerin kurslara ilişkin görüşlerinin incelenmesi, *Journal of Social Research and Behavioral Sciences*, 4(6), 211-231.
- Salı, J. B. (2012). Verilerin Toplanması, A. Şimşek (Ed.) *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (ss. 137-163) içinde, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Taşcı, D., Aydın, C. H., Kumtepe, E. , Kumtepe, A. T., Kıcıır, G. ve Dinçer, G. D. (2015). Eskişehir’de yaşam boyu öğrenme başlığı altında yetişkin eğitiminin analizi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 34, 197-211.
- Yazar, T. (2012). Yetişkin eğitiminde hedef kitle, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 21-30.